

ולדימיר נבוקוב אגדה

מרוסית: רועי חן

הסיפור "אגדה" נכתב בעת שוולדימיר נבוקוב (1899-1977) חי בברלין, והוא ראה אור לראשונה בעיתון של מהגרים רוסים ב־1926. מאוחר יותר, בשנת 1930, נכלל הסיפור בקובץ "חזרתו של צ'ורב", שראה אור, כיתר יצירות המחבר עד 1940, בשם העט: ו' סירין.

ביצירותיו של נבוקוב מאותן שנים ניכרת השפעת הסביבה הגרמנית, אף שכתב עדיין רוסית בלבד. כך, למשל, שמו של השטן שבסיפור — הלא הוא גברת אוט — נגזר מהמילה הגרמנית Otter, שפירושה נחש ארסי. אגדה זו, יותר משהיא יונקת מִשֵׁדֵי הַשָּׂד של ניקולאי גוגול, שרבים מסיפורי מושתתים על אגדות עם ואמונות עממיות רוסיות ואוקראיניות, מנהלת שיח מוצהר ומחויך עם סיפורי הפנטסטיים של הסופר הרומנטי הגדול את'א הופמן, ואין זה מקרה שהשטן־נחש־קדום בדמות זודה קובע עם הגיבור פגישה ברחוב הופמן.

ר"ח

***

דמיון, רטט, להט הדמיון... ארווין הכיר זאת היטב. בחשמלית תמיד התיישב בצד ימין, כדי להיות קרוב יותר למדרכה. מדי יום, פעמיים ביום, נהג ארווין להביט מחלון החשמלית שהסיעה אותו לעבודה ומהעבודה ולהרכיב את ההרמון שלו. מדרכה אחת סקר בדרכו לעבודה ואת השנייה — לעת ערב, בדרכו חזרה, וכך רחץ בקרני השמש, תחילה בצד אחד ולאחר מכן בצד השני, כי גם השמש נהגה לנסוע ולחזור. כדאי להביא בחשבון שרק פעם אחת ניגש ארווין לאישה ברחוב — והאישה הזאת אמרה לו חרישית: "איך אתה לא מתבייש... הסתלק מכאן." מאז התחמק מכל שיחה איתן. עם זאת, מבודד מהרחוב על ידי זוגיות, מצמיד את התיק השחור שלו אל צלעותיו ומותח את רגלו הנתונה במכנס מהוה ומפוספס מתחת למושב מולו, הביט ארווין בתעוזה, בחופשיות, על הנשים החולפות, ולפתע נשך את שפתיו: פירוש הדבר היה שְׂבוּיָה חדשה, שְׂנָטש מיד, ומבטו המהיר, הקופצני כמחוג המצפן, שקע בחיפוש אחר האישה הבאה. הן היו רחוקות ממנו, ולכן ביישנותו הקודרת לא העכירה את עונג הבחירה. כל אימת

שאישה נעימת מראה התיישבה מולו, הוא קיפל את רגלו בשלל מחוות ייאוש – שאינו אופייני, אגב, לאדם כה צעיר – ולאחר מכן לא יכול היה להיישיר מבט אל פני האישה הזאת. ביישנותו הכאיבה לו ממש כאן, בעצמות המצח, מעל לגבות, כמו נלחץ ראשו בקסדת ברזל שלא הניחה לו להרים את עיניו. כמה הוקל לו כשהיא קמה ופסעה אל היציאה. אז, בפיוור דעת מעושה, פנה לאחור, חטף במבטו את עורפה הנהדר, את קרסולי המשי שלה... וצירף אותה אל ההרמון המדומיין שלו. ואחר כך שוב זרמה המדרכה שטופת השמש לצד החלון, וארווין מתח רגל אחת והפנה אל הזוגית את אפו החיוור ששָׁקַע ניכר בקצהו, לבחור לו שִׁפְחוֹת. ובכן, זהו הדמיון, הרטט, להט הדמיון. פעם אחת בשבת, בערב מאי בהיר, ישב ארווין בקפה פתוח, והידק שוב ושוב את שיניו החותכות אל שפתו התחתונה בעודו מביט בעוברי האורח שיצאו להתרעננות של ערב. השמים נצבעו ורוד, ועל רקע הדמדומים בערו הפנסים והשלטים המוארים במין אש על-טבעית. גברת מבוגרת וגבוהה בחליפה אפורה כהה, עיכסה בירכיה בכבדות כשעברה בין השולחנות, ומשלא מצאה מקום, הניחה את כף ידה הגדולה, העטויה כסיה שחורה ומבריקה, על משענת הכיסא הפנוי מול ארווין.

”כן, בבקשה”, אמר ארווין בהנהון קל. מְנֻשִׁים גדולות ומבוגרות כאלה לא פחד.

היא התיישבה בשתיקה, הניחה את תיקה על השולחן – תיק מלבני, דומה יותר למזוודונת שחורה – והזמינה קפה ועוגת תפוחים. קולה היה מלא, צרוד במקצת, אבל נעים.

השמים העצומים, המכוסים דליחות ורדרדה, החשיכו, אורות היבהבו, החשמלית טסה והתיזה ניצוצות קסומים אל האספלט. והנשים פסעו-חלפו.

”הִיָּה נחמד... אַתְּ זאת,“ נשך ארווין את שפתו. וכעבור דקות ספורות: ”וגם אַתְּ זאת.“

”בסדר, אפשר לארגן את זה,“ אמרה הגברת באותו קול נינוח ומרופט שבו דיברה אל המלצר.

ארווין קם מרוב תדהמה. הגברת הביטה בו ישירות ואט אט פתחה את כפתורי כסיותיה והשילה אותן. עיניה המוצללות בהקו כשתי אבני חן מזויפות, אדישות ונוקשות, ומתחתן תפחו שני עיגולים כהים. הכסיה שהושלה חשפה כף יד גדולה מעוטרת קמטים, בעלת ציפורניים חדות מאוד שבלטו כשקדים.

”אל תתפלא,“ ציחקקה הגברת, והוסיפה בפיהוק עמום: ”פשוט... אני – השטן.“

ארווין המבוהל הבין את השימוש בכינוי כמין השאָלָה, אבל הגברת הנמיכה את קולה והמשיכה:

”לשווא מדמיינים אותי כגבר בעל קרניים וזנב. פעם אחת בלבד הופעת בתור הדמות הזאת, ובאמת איני יודעת מה היה בה שהקנה לה הצלחה כה

גדולה. אני נולדת שלוש פעמים במאתיים שנה. בפעם האחרונה הייתי מלפילוף¹ באזור נידח באפריקה. היתה זו מנוחה לעומת גלגולים אחרים שטמנו בחובם אחריות כבדה יותר. וכעת אני גברת אוט, התחתנתי שלוש פעמים, גרמתי לכמה צעירים להתאבד, הנעתי צייר מפורסם להעתיק ממטבע של ליש"ט את כנסיית וסטמינסטר, שיכנעתי איש משפחה חסוד... בעצם, די להתרברב. איך שלא מסתכלים על זה, מהגלגול הזה שבעתי די והותר..."

ארווין מילמל משהו ורכן אל הכובע שנפל מתחת לשולחן.
"לא, חכה רגע," אמרה גברת אוט, והשחילה ציגרטת עבה אל פומית אמיל. "אני מציעה לך הרמון. ואם אינך מאמין עדיין בכוחי... אתה רואה שם אדון במשקפי שריון-צב חוצה את הכביש? – שתתנפל עליו חשמלית."
ארווין הביט במצמוץ לעבר הכביש. האדון במשקפיים הגיע אל פסי החשמלית, שלף ממחטה תוך כדי הליכה והתכוונן לקנח את אפו, אך בו ברגע – אור, שאון, שעטה, האנשים בקפה הצטווחו וניתרו ממקומם. חלקם רצו אל הכביש. האדון, כעת ללא משקפיים, ישב על האספלט. עזרו לו לקום, הוא נד בראשו, חיכך בידיו והשקיף סביב באשמה.
"אמרתי שתנפל, יכולתי לומר תדרוס." אמרה גברת אוט בקרירות. "בכל מקרה, זאת דוגמה."

היא נשפה מנחיריה שני חטאי עשן אפורים ושוב נעצה מבטה בארווין.
"מיד מצאת חן בעיני. הביישנות הזאת... הרמיון הנועז הזה... זה הערב לפני-האחרון שלי. לגמרי נמאס לי להיות אישה מזדקנת. ובכלל, התהוללתי די בימים האחרונים, כך שמוטב למהר ולעזוב את החיים האלה. ביום שני אני מתכוונת להיולד במקום אחר... ובכן, ארווין יקירי," המשיכה גברת אוט, ולקחה פרוסה נוספת מעוגת התפוחים. "החלטתי להתברר מעט. זה מה שאני מציעה לך: מחר משעת צהריים ועד חצות תוכל לסמן במבטך את הנשים שמוצאות חן בעיניך, ובדיוק בחצות אאסוף את כולן כדי שיעמדו לרשותך המלאה. איך זה נראה לך?"
ארווין השפיל את עיניו וביטא בקול נמוך: "אם כל זה אמת, אז זה אושר גדול..."

"יופי," אמרה גברת אוט. "אבל עלי להעמיד בפניך תנאי אחד," הוסיפה, מלקקת קרם מהכפית. "לא, לא מה שאתה חושב. שמרתי לי בצד נשמה מקסימה, שתשמש אותי בגלגולי הבא. הנשמה שלך לא נחוצה לי. זה התנאי: מספר הנבחרות שלך צריך להיות אי-זוגי. זה הכרחי. אחרת לא אוכל לארגן שום דבר." ארווין השתעל ושאל כמעט בלחש: "אה... ואיך אני אדע... כלומר, למשל, בחרתי – ומה הלאה?"

"כלום," אמרה גברת אוט. "רגשותיך ותחושותיך – הם הפקודה. בעצם, כדי שתדע שהעסקה בוצעה, שאני מסכימה לבחירה זו או אחרת שלך, אתן לך בכל פעם סימן: חיוך אקראי של אותה אישה או פשוט מילה שתעלה מבין

¹ ציפור קטנה ששמה הלטיני הוא Regulus regulus.

האנשים בסביבה – ואתה כבר תבין.”
”אה כן, דבר נוסף...” אמר ארווין, מחכך סוליותיו מתחת לשולחן. ”ואיפה כל זה, נו... יתרחש? החדר שלי קטן.”
”אל תדאג לזה,” אמרה גברת אוט וקמה, מקרקשת במחוכה. ”עכשיו לך הביתה. לא זייק אם תישן טוב. אני אקח אותך.”
ובמוניית הפתוחה, בזרמי הרוח החשוכה, בין רקיע הכוכבים לאספלט הכוכבים, הרגיש ארווין שהוא מאושר באופן בלתי־רגיל. גברת אוט ישבה זקופה מאוד, ושיכלה רגליה בזווית חדה. בעיניה הנוקשות והבוהקות ניצנצו אורות העיר הליליים. הרוח עצרה.

”זהו, הגנה הבית שלך,” אמרה, נוגעת במרפקו של ארווין. ”להתראות.”
המעטות ההזיות העלולות להתלוות לספל בירה שחורה וסמיכה שהוכתה בברק קוניאק? כך חשב ארווין כשהתעורר למחרת בבוקר – הוא היה שיכור, דמיין את השיחה בקפה עם הגברת המבוגרת והתימהונית, אך נזכר בהדרגה בפרטים קטנים מן הפגישה אמש. הוא הבין שאין להסביר זאת בדמיון בלבד. לרחוב יצא בשתיים־עשרה וחצי לערך. מכיוון שהיה זה יום ראשון ומכיוון שסביב בית השימוש הציבורי שבפינה הסתחררו בסערה סגלגלה שיחי לילך, חש ארווין קלילות נהדרת, והרי הקלילות כמוה כמעוף. במרכז הגן, בארגז החול, זקפו ילדים ישבני פלנל ולשו פלאים בידיהם. עלי התרוזה הזוהרים רטטו, צללי לבבות רטטו על גבי החצץ, הופיעו ונעו על מנסי המטיילים ועל חצאייתיהם כלהקה קלה, טיפסו והתפשטו על פניהם וכתפיהם, ושוב דאו יחדיו מטה, אל האדמה – ושם המתינו שוב, רועדים קמעה, לעובר האורח הבא. כשחצה את הגן, הבחין ארווין בנערה בשמלה לבנה הכורעת ומדרגת בשתי אצבעות כלבלב פרוותי, שבטנו מעוטרת שומות מצחיקות. היא הרכינה את ראשה, עורפה התערטל – קשת עמוד השדרה, פלומה בהירה, כתפיים עגלגלות המופרדות בשקע עדין – והשמש מצאה קווצות זהובות ובווערות בשערה הערמוני. היא התרוממה, ובלא לחדול ממשחקה עם הכלבלב, הוסיפה להביט מטה ומחאה כפיים – והכלבלב התגלגל על האדמה, התרחק מעט וצנח ברכות על צדו. ארווין התיישב על ספסל ונתן בפניה מבט חטוף, ביישני ותאב. הוא ראה אותן באופן כה ברור וחד והכיל אותן במלואן, עד כי גם שנות קרבה רבות לא היו מגלות לו דבר נוסף בתווייהן. שפתיה הבלתי־בוהקות נרעדו קמעה, כחוזרות על כל תנועותיו הקטנות והרכות של הכלבלב, נרעדו ריסייה – כה זהוהים, עד כי נדמו לקרני אור זעירות שמפיקות עיניה המשחקות – אבל המקסים מכול היה שיפול לחיה – מנטיית הצדודית. את השיפול הזה אין לתאר במילים, כמובן. היא רצה, ריצדו רגליה החלקות – ובעקבותיה אץ הכלב ככדור פרווה. ולפתע נזכר ארווין בשלטון שהוענק לו – ועצור נשימה המתין לסימן. בו ברגע פנתה הנערה הרצה לאחור והבריקה חיך לעבר הכדור החי, שהספיק בקושי להדביקה.

"הראשונה", אמר ארווין בלבו והתרומם מן הספסל.
מדרש על דרך החצץ בנעליו שצבען צהוב עז, כמעט כתום, יצא ארווין
מן הגן. מבטו נורה לצדדים – אולי רק משום שהנערה עם הכלבלב הותירה
צריבת שמש בנפשו – אבל הוא לא הצליח למצוא פני אישה שיהיו לטעמו.
ואולם במהרה נמחתה כוויית השמש, והנה, ליד לוח החשמליות שעל עמוד
הזכוכית, הבחין ארווין בשתי גברות צעירות – אחיות, על פי הדמיון ביניהן
– שדנו בקול מצלצל במסלול הנסיעה. הן היו רזות, במשי שחור, מאופרות
קמעה, ועיניהן שקקו חיים.

"את צריכה לקחת את הקו הזה, הוא הכי מתאים," אמרה אחת.

"את שתיהן, בבקשה," ביקש ארווין בוריוזות.

"כן, נכון, אחרת, איך באמת..." ענתה השנייה לדברי אחותה.

ארווין ירד מהמדרכה וחצה את הכיכר. הוא הכיר את כל המקומות
המהודרים, שהאפשרויות בהם מרובות.

"שלוש", אמר בלבו. "אי-זוגי. זאת אומרת שבינתיים הכול בסדר. לו רק

היתה זו שעת חצות..."

היא ירדה במדרגות הכניסה לבית, תיק מתנפנף בידה. בעקבותיה יצא
אדון גבוה עם סיגר בפיו, לחייו כחולות מגילוח וסנטרו נוקשה כעקב. ראשה
של הגברת היה גלוי, שערה השחור שסופר בסגנון נערי סכך על מצחה בקו
ישר. בדרש מקטורנה הקצר האדימה שושנה מלאכותית. כשחלפה, הבחין
ארווין משמאל לדלת בפרסומת לציגרטות: טורקי בהיר-שפם וחבוש תרבוש,
ובאותיות גדולות המילה: "כן!", ומתחת לה בכתב קטן יותר: "אני מעשן רק
'שושנת המזרח'".

משחש משב קריר ונעים, נכנס אל מסעדה זולה, התיישב בעומקה, ליד
מכשיר הטלפון, וסקר את הסועדים. אף אחת מהנשים לא צדה את לבו. "אולי
זאת. לא, הסתובבה – זקנה מעט... לעולם אין לשפוט מהגב."

הנער הגיש את הארוחה. גבר במגבעת עגולה ניגש אל הטלפון הסמוך, ביקש
מהמרכזנית להתחבר, ונסער התחיל לצרוח כמו כלב שעלה על עקבות שפן.
מבטו הנודד של ארווין זחל אל הבר ומצא שם בחורה עניינית, שסידרה על
מגש ספלי בירה שזה עתה נשטפו. הוא החליק על זרועותיה החשופות, על פניה
החיזורות והמחוטטות, אך המקסימות להפליא, וחשב: "למה לא – זאת."
"כן! כן! כן!" יילל בסערה הגבר אל האפרכסת.

מִשְׁפִּילָה ארווין לסעוד את לבו, כבד עליו גופו והוא החליט כי טוב יעשה
אם יישן שעה קלה. למען האמת, נעליו הכתומות לחצו לא מעט. היה די
מחניק. ענני הבל גדולים היתמרו ככיפות לבנות ונדחסו זה אל זה. ברחוב
הלכו האנשים והתמעטו, והיתה תחושה שהבתים מלאים מקצה ועד קצה
בנחירות עמוקות של אחרי ארוחה. ארווין עלה לחשמלית.

הקרון זינק ורקק חריקות. ארווין הפנה אל הזוגית את אפו החיזור והמיוזע,

לוכד במבטו את פני הנשים המופיעות ונעלמות. כששילם בעבור הכרטיס, הבחין שמשמאל לכניסה יושבת, בגבה אליו, גברת חבושה כובע קטיפה שחור ולבושה בשמלה קלה מעוטרת פרחים צהובים, שנשזרו על רקע כד סגלגל, כמעט שקוף, המגלה את קו החזייה. גזרתה היציבה של הגברת הזאת עוררה בו חשק להציץ גם בפניה. אך כאשר השתופף כובעה והסתובב כספינה שחורה, הוא הסיט את עיניו, מתוך הרגל, ובפיזור נפש מעושה הסתכל על הילד שישב מולו, על זקן סמוק לחיים שנימנם אי־שם מאחור — כך מצא נקודת אחיזה, הצדקה להמשך הסקירה, כמצהיר: אני סתם מסתכל לפה ולשם — ובכל זאת העביר את מבטו אל הגברת. היתה זו גברת אוט. מרוב חום הסתמנו כתמי ארגמן על פניה הבלתי־רעננים, גבותיה העבות נעו מעל לעיניה הבהירות והחדות, וחיוך הרים את קצות שפתיה הקפוצות.

"שלום," אמרה גברת אוט בקולה הצרוד והרך. "שב כאן. כן, כעת אנחנו יכולים לפטפט. איך מתקדמים העניינים?"

"חמש בסך הכול," ענה ארווין נבוך.

"נהדר. מספר אי־זוגי, הייתי ממליצה לך לעצור בזה. ובחצות... כן, נדמה לי שעדיין לא אמרתי לך... תגיע בחצות לרחוב הופמן — אתה יודע איפה זה? חפש את מספר 13. וילה קטנה עם גינה. הנבחרות שלך יחכו לך שם. אני עצמי אפגוש אותך בשער, אבל כמובן," הוסיפה בחיוך דק, "אינן כוונתי להפריע לכם... זוכר את הכתובת?"

"שמע," אזור ארווין אומץ ואמר, "אני רוצה שילבשו את השמלות שבהן ראיתי אותן, ושכולן יהיו עליזות מאוד, עדינות מאוד..."

"בוודאי..." ענתה גברת אוט. "הכול יהיה בדיוק כפי שתבקש. אחרת מה הטעם לרקוח את כל הסיפור הזה, לא כן? תודה, ארווין יקירי, שאתה פוחד — אני יודעת בבירור... אני סתם מתלוצצת... אתה צריך לרדת? הביתה? כן, זה נכון. חמש — מספר אי־זוגי. מוטב שתדבק בו. אם כן — נתראה בחצות." ארווין חזר הביתה בלי להביט לצדדים, השיל את נעליו, ובאנחת סיפוק השתרע על המיטה. הוא התעורר לקראת הערב. האור בחוץ נעשה אחיד ורך, וטנור דבשי נשפך מגרמופון בדירה שכנה.

"ראשונה — הנערה עם הכלבלב," העלה ארווין בזיכרונו. "פשוטה מדי, נדמה שנחפזתי. נו, מילא. אחר כך — שתי האחיות בתחנת החשמלית. עליזות, מיופות. איתן יהיה כיף. אחר כך — הרביעית — עם השושנה, זאת שדומה לנער. זה כבר ממש נחמד. ולבסוף: הבחורה מהמסעדה. גם זה לא רע. בסך הכול חמש — מעט מדי."

הוא המשיך לשכב, זרועותיו תומכות בעורפו, והאזין לטנור בגרמופון.

"חמש... לא, מעט מדי. אה, הרי יש כל מיני... מסחררות..."

ולפתע לא עמד בזה עוד. הוא היטיב את לבושו, הידק את שערו, ויצא אל הרחוב נסער.

לקראת השעה תשע אסף עוד שתיים. באחת מהן הבחין בקפה: היא שוחחה

עם בן זוגה בשפה זרה – פולנית או רוסית. עיניה היו אפורות, מלוכסנות מעט, אפה הדק והמגובנן התקמט בעת שצחקה, רגליה החטובות והמהודרות היו חשופות עד לברך. בעוד ארווין מביט עליה, השחילה אל רשרוש דבריה משפט אקראי בגרמנית – וארווין הבין שזה סימן. אישה נוספת, השביעית במספר, פגש בשער הסיני לפארק השעשועים. היא לבשה חולצה אדומה וחצאית ירוקה, צווארה הגלוי התנפח מצווחותיה המתחננות. שני נערים גסים ותוססים צבטו בחצאיתה, והיא הרחיקה אותם במרפקיה. "טוב, אני מסכימה!" צעקה לבסוף.

בפארק השעשועים ריצדו פנסי אקורדיון באורות צבעוניים. קרונית שעטה מטה על גבי פסים מפותלים. היא נעלמה לקול יללות בתפאורת ימי הביניים המעוקמת, ושוב צללה לתהום לקול אותן יללות חייתיות. בביתן לא גדול, על ארבעה מושבי אופניים – ללא גלגלים, רק רִמָּה, דוושות וכידון – רכבו ארבע נשים במכנסיים קצרים – אדומה, כחולה, ירוקה, צהובה – והפעילו בכל המרץ את רגליהן החשופות. מעליהן נראה מד גדול שבו נעו ארבעה הָצִים – אדום, כחול, ירוק, צהוב. תחילה נאספו הָצִים לאלומה צפופה וצבעונית, ואז פרץ אחד מהם קדימה, חץ אחר עקף אותו, והשלישי עקף את שניהם בקפיצות מהירות. בצד עמד איש עם משרוקית.

ארווין הסתכל על רגליהן החשופות והחזקות של הנשים, על גביהן הגמישים הקמורים, על הפנים הלוהטות בעלות השפתיים המשולהבות והריסים הצבועים כחול. אחד הָצִים סיים את הסיבוב... לחיצה נוספת... ועוד אחת...

"הן בטח רוקדות מצוין", חשב ארווין ונשך את שפתיו. "הייתי מעוניין בכל הארבע."

"יש!" קרא האיש עם המשרוקית, והנשים התמתחו וברדקו במד איזה חץ הגיע ראשון.

ארווין לגם בירה בביתן מקושט בציורים, הציץ בשעונו וניגש לאט אל היציאה.

"השעה אחת-עשרה, ומספר הנשים אחת-עשרה. זה הזמן לעצור."

הוא צימצם את עיניו בדמיינו את העונג המצפה לו, וחשב בהנאה על כך שלבניו – נקיים.

"גברת אוט שלי תציץ לבטח..." ציחקק בלבו. "אז מה, אין דבר. זה יוסיף קצת פלפל..."

הוא פסע, משפיל מבט אל רגליו, ומדי פעם רק בדיק את שם הרחוב. הוא ידע שרחוב הופמן רחוק, מעבר לקיינְוֶרְד, אבל נותרה כשעה ולא היה צורך למהר. שוב, כאתמול, רחש הרקיע כוכבים והאספלט נצץ כמים חלקים, משקף, מאריך ובוזע את אורות העיר הקסומים. בפינת הרחוב, ששלט הקולנוע שטף בה את המדרכה, שמע ארווין צחוק ילדותי מתגלגל ונקטע, וכשהירים את עיניו גילה מולו זקן גבוה בחליפת טוקסידו וילדה שפסעה לצדו – ילדה כבת

ארבע-עשרה, בחליפה כהה וחגיגית, בעלת מחשוף נדיב. כל העיר הכירה את הזקן על פי חזונו. היה זה משורר מפורסם, ברבור גווע, המתגורר בגפו בקצה העיר. הוא צעד בהדר עֵצֶל, שערו, בגון צמר-גפן מלוכלך, צנח על אוזניו מתוך כובעו הרך, אור היבהב במרכז צווארוננו המעומלן, ומאפו הגרום נפל באלכסון כתם צל על שפתיו הדקות. מבטו של ארווין נרעד, ועבר אל הילדה המדרה לצדו – היה משהו משונה בפנים האלה, מוזר חלפו עיניה הבוהקות מדי. לולא היתה זו ילדה, כנראה נכדתו של הזקן, היה ניתן לחשוב ששפתיה משוחות ארגמן. בצעדה עיכסו ירכיה קלות, רגליה נותרו צמודות בתנועתן, והיא שאלה את בן לווייתה משהו – וארווין לא ציווה דבר במחשבתו, אבל פתאום חש שמשאלתו הסודית והרגעית נתמלאה.

"נו, כמוכן, כמוכן," ענה הזקן בחלקקות, רוכן אל הילדה.

הם הלכו. מותירים מאחוריהם ניחוח. ארווין הסתובב והמשיך בדרכו. "אכן," נזכר לפתע. "שתיס-עשרה – מספר זוגי. נחוצה אחת נוספת, ועלי להספיק בטרם חצות."

הוא היה מדוכרך מההכרח להמשיך בחיפוש – ובו בזמן שמח על ההזדמנות הנוספת.

"אמצא בדרך," הרגיע את עצמו. "אין ספק שאמצא..."

"אולי זו תהיה הטובה מכולן," אמר בקול רם ונעץ מבטו בחושך המבריך. ורגע קל לאחר מכן, חש לחץ מתקתק ומוכר, פרפרים בבטן. מולו צעדה בקלות ובמהירות אישה. הוא ראה אותה רק מהגב ולא יכול היה להסביר מה בדיוק הסיבה לסערת הרגשות שהשתלטה עליו, מדוע תקף אותו חשק כה מייסר להדביק את צעדיה ולהביט בפניה. ניתן היה לתאר במילים אקראיות את הליכתה, את תנועת כתפיה, את תווי כובעה – אך האם יש צורך? דבר מה שמעבר לחושים, מין אוויר ייחודי, התרגשות אוורירית, משכו את ארווין. הוא פסע בחיפזון אך לא הצליח להשיג אותה, בעיניו הבלתי ניצוץ לח של השתקפות הלילה. צעדה של האישה היה קצוב וקל, וצללה השחור התנופף לפתע כשחצה את ממלכתו של פנס, ניתר וגלש על קיר, נשבר על צלעו והתפוגג בצומת.

"אלוהים! אני מוכרח לראות את פניה," געש ארווין. "הזמן רץ."

אבל אחר כך שכח את הזמן. הרדיפה המוזרה והאיילמת הזאת ברחובות הליליים שיכרה אותו. הוא הגביר את קצב הליכתו, השיג אותה והמשיך הלאה. אך מפאת ביישנותו לא העז להציץ בה – אלא האט את צעדיו בשנית, והיא עקפה אותו בתורה במהירות כה גדולה, שלא הספיק להסתכל עליה. שוב נמצא במרחק עשרה צעדים מאחוריה, וכבר ידע, אף שלא ראה את פניה, שזוהי בחירתו המוצלחת ביותר. הרחוב בער, נקטע בצללים ושוב בער, ונשפך אל כיכר שחורה ומבריקה – ושוב עקבי האישה השמיעו נקישות קלות על המדרכה, וארווין בעקבותיה, מבולבל, חסר-גוף, שיכור מְעֵרפֵל האורות ומקרירות הליל והמרדף...

ושוב השיג אותה, ושוב התבייש ולא הפנה מיד את ראשו, והיא המשיכה הלאה, והוא ניתק מהקיר והמשיך אחריה, מחזיק את כובעו בידו השמאלית בעוד ידו הימנית מתנופפת ברעד.

לא הליכתה, לא חזותה... משהו אחר, מקסים וסמכותי, ריצוד האוויר הצפוף סביבה – ייתכן שהיה זה רק דמיון, רטט, להט הדמיון – ואולי מה שמשנה את חייו של אדם באִבחה אלוהית אחת – ארווין לא ידע דבר – רק פסע על המדרכה שגם היא כמו הפכה חסרת-גוף בחשכת הלילה המבריק, ורק הביט על זאת שהלכה לפניו בצעד קצוב וקל. ולפתע העצים, התרזות האביביות, הצטרפו למרדף, הן הלכו והתלחשו, מהצדדים, מלמעלה, בכל מקום, צלליהן התלפפו למרגלות הפנסים, ניחוחן העדין והדביק עורר והמריץ.

ארווין התקרב בשלישית. צעד נוסף. ועוד אחד. עכשיו הוא יגיע. הוא כבר ממש התקרב, אך לפתע עצרה האישה ליד שער ברזל וצילצלה בצרור מפתחות. ארווין כמעט התנגש בה בריצתו. היא הפנתה את פניה אליו, ולאור הפנס גילה את הנערה שכבוקר, בגן המואר, שיחקה עם הכלבלב. ובאחת נזכר והבין את קסמה, את חמימותה, את זוהרה היקר מפז, והוא עמד והסתכל עליה בחיוך מיוסר. "איך אתה לא מתבייש?" היא אמרה בלחש. "הסתלק מכאן." השער נפתח ונטרק ברעש. ארווין נותר לבד מתחת לתרזות הדוממות. עמד, לאחר מכן חבש את כובעו, והתרחק לאט. אחרי כמה צעדים הבחין בשני כדורי אור – מכונית פתוחה ניצבה בשולי המדרכה. הוא ניגש ונגע בכתפו של הנהג חסר התוזה.

"סלח לי, מה שם הרחוב הזה – תעיתי בדרך."

"רחוב הופמן," ענה הנהג ביובש. ואז בקע קול מוכר, רך וצרוד מעומק המכונית.

"שלום, זאת אני."

ארווין נשען בכפות ידיו על שולי הדלת וענה ברישול:

"שלום."

"אני משתעממת," אמר הקול. "ממתינה כאן לְמכר שלי. אנחנו עוזבים יחד עם הזריחה. מה שלומך?"

"זוגי," הצטחק ארווין, מלטף את הדלת המאובקת באצבעותיו.

"אני יודעת, אני יודעת," ענתה גברת אוט באדישות. "התברר שמספר שלוש-עשרה היא הראשונה. כן, לא הצליח לך."

"חבל," ענה ארווין.

"חבל," חזרה אחרי גברת אוט.

"זה לא נורא, בעצם," אמר ארווין.

"לא נורא," היא אישרה ופיהקה. ארווין החווה קידה, נישק את כסייתה השחורה והגדולה, המכילה אצבעות נפוחות, השתעל ופנה אל החושך. הוא צעד בכבדות, רגליו העייפות כאבו, והטרידה אותו המחשבה שמחר יום שני, ויהיה קשה להתעורר.